

Afrika csodálatos és összetett világ! Ha Conakry utcáin sétálok, vagy egy eldugott kis faluba jutok el, körülölel az emberiség melege, elárasztanak a színek, az életerő és az élet teljes sávszélessége.

Algoritmusok Afrikában (2. rész)

Amikor Afrika kerül szóba, az úgynevezett digitális szakadék egyszerű szakadékká változik át, nem lesz benne semmi digitális. A szakadék egyrészt földrajzi, mert Afrika a messzi távolban fekszik, másrészt kulturális, mert az afrikai hagyományok és történelem az európaítól és az amerikaiától egyaránt függetlenül jött létre. És mint egy „mellékesen” megjegyezve: a szakadék gazdasági is, amennyiben a készpénzes erőforrásokat nézzük, vagy azt, hogy mi az emberek elképzelése a gazdagságról – ne feledkezzünk azonban meg róla, hogy a földrész természeti erőforrásokban gazdag. A szakadék végeredményben főként a tudatlanságból ered, amely Amerikánál a legszélesebb.

Az amerikaiak általában nagyon keveset tudnak Afrikáról, és ami keveset tudni vélnek, az is általában előítéletekből táplálkozik és téves. Ha Florida államot csak a hírműsorokból ismerném, azt gondolnám, hogy egy nagy, lakóköcsikkel teli park, amelyekben kövér rózsaszínű emberek élnek, akik állandóan hurrikánok elől menekülnek. Hasonlóképpen a legtöbb amerikai számára Afrika csak egy katasztrófaövezet járványokkal, éhezéssel és népiirtással. A képen, ami az átlagos amerikai képzeletében él az afrikai segélyezésről, általában egy bátor, fiatal (fehér) nő – ápolónő vagy önkéntes – szerepel, amint egy gyámtalan fekete csecsemőt tart a kezében, mögötte a háttérben hálás és csodáló arckifejezésű afrikaiak állnak. Afrika természetesen egyáltalán nem ilyen, és a szakadékon átvezető hídon megtett első lépéssel együtt számúznunk kell ezeket a sértő közhelyeket, és mindent meg kell tennünk azért, hogy megtudhassuk, milyen is a valódi Afrika. Nem tenne jó szolgálatot a rajta élő embereknek, ha általánosítanék a földrésszel kapcsolatban, mintha csak egyetlen helyről lenne szó. Afrika csodálatos és összetett világ! Ha Conakry utcáin sétálok, vagy egy eldugott kis faluba jutok el, körülölel az emberiség melege, elárasztanak a színek, az életerő és az élet teljes sávszélessége. Ez sokkal több, mint amit valaha – akár a legnagyobb képernyőn is, akár a leggyorsabb DSL-kapcsolattal – ki lehetne fejezni. Afrika az igazán széles sávú: kultúrák és sokszínűség, a nemzeti és az emberi tartalom teljes tárházát kínálja. Lehet, hogy a laposképernyős „valóság” nagy jelentőséggel bír az amerikai alkalmazott számára szánalmasan sivár dobozrodájában, de Afrika a személyes párbeszédéről szól, valós időben.

A nyílt forráskód támogatói biztosak lehetnek benne, hogy az afrikaiak tudják, mi is a közösség. Afrikában létezik a bazár. Ezek a fogalmak az egész földrészen átítatják a kultúrákat és a hagyományokat – az afrikai társadalmak már jóval az RJ45-ös dugó feltalálása előtt a hálózatok mesterei voltak. Történelmük során mindig befogadták, sokszor veszítükre, a kultúrák között áramló vagy a külső népek által behozott nézeteket és újításokat. Általánosságban elmondhatjuk, hogy Afrika már korán és lelkesen befogadta az új távközlési eljárásokat, főleg amikor ezek célszerűek és olcsók voltak. Tíz évvel ezelőtt megdöbbentett a Botswanaiban egy főre eső

faxgépek száma, ma pedig Guineában a mobiltelefonok egyre növekvő törvényes és fekete piacát látom. A közel múltban meglátogattam az ország belsejében egy mecsetet, ahol is az ősz szakállú, bölcs műzezin kifejezetten azért vitt fel a minaret tetejére, hogy megmutassa a napenergiával működő erősítő- és hangszóró rendszert, amivel a híveket imára hívja.

Kevesebb, mint 90 éve történt – írta *Gina Kolata*, a New York Times tudományos újságírója Nátha című, nemrég megjelent könyvében –, hogy a Ladies Home Journal (hölgyeknek szóló lakberendezési magazin) a „living-room” kifejezés használatát javasolta a nappali megjelenésére, mivel a nappali az a helyiség, ahol az élet zajlik. A sors iróniája, hogy röviddel e kijelentés után a spanyolnátha, egy máig ismeretlen eredetű, világméretű influenzajárvány beköltözött az otthonokba és 1,5 millió amerikai halálát okozta, világszerte pedig negyvenmillió áldozatot szedett. Ez nem valami sötét középkori történet, 1918-ban történt. Napjainkban, amikor korunk pestise, az AIDS pusztít, újra felbukkan a tuberkulózis, és olyan új rejtélyek jelennek meg, mint például az embereknél tapasztalt Creutzfeldt-Jakob szindróma és a szarvasmarhákát megfertőző kergemarhakór összefüggése. Vajon elégséges lesz-e az orvostudomány ahhoz, hogy megmaradjunk, akár csak mi, a legszerencsésebbnek nevezhető kisebbség?

Mindenesetre azoknak, akik másokon szeretnének segíteni, legalább a múltbeli hibáikból okulhatnának, és meg kellene kérdezniük maguktól, hogy a városstervezési modellek, a túlszűfoltosság, az erőforrás-felhasználás módja, a környezet kiaknázása vajon mások számára is fenntartható, kívánatos vagy kimondottan jó exportcikk-e ebben a világban.

A gondolatmenet során ekkor jutunk el odáig, hogy el tudjuk fogadni a következőt: elképzelhető, hogy az Internet nem jelent megoldást az emberiség minden gondjára-bajára. Még az is előfordulhat, hogy elegendő a türelmünk annak megértéséhez, miszerint a nagy változások véghezviteléhez több nemzedéknyi időre és türelemre lesz szükség. Mostanra világossá vált, hogy a Linux és a nyílt forrás fejlesztői azzal teszik a legtöbbet Afrikáért, amivel eddig is. Azok, akik az Internet lelkét adó, világraszóló szabad programokat írnak és telepítik, fontos és mélyreható segítséget nyújtanak felhasználási szerződéstől függetlenül. A GNU és a nyílt forráskódú programok tökéletesen megfelelnek a felfutó afrikai nemzeteknek és a világ többi részének is – nemcsak azért, mert e rendszerek műszaki adottságai rendkívül jók, hanem legfőképpen ama értékeknek köszönhetően, amelyeket a fejlesztés során szem előtt tartanak.

Wayne Marshall
(guinix@yahoo.com)
Unix-programozó és technikai tanácsadó. A nyugat-afrikai Guineában él.